

Beantwoording IAK-vragen voor internetconsultatie

Regeling van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van [datum], nr. WJZ 34858995 (14696), handelende in overeenstemming met de Minister van Economische Zaken en Klimaat, tot wijziging van de Regeling aanwijzing en gebruik frequentieruimte commerciële radio-omroep 2003 in verband met modernisering van de clausuleringen

1. Wat is de aanleiding?

Het voornemen om de clausuleringen van de landelijke commerciële radiovergunningen aan te passen bestaat al langer. In een gezamenlijke brief van de Minister van Economische Zaken en Klimaat en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de frequentie-uitgifte van 2017 is hier op ingegaan.¹ In de brief werd de tijd rijp geacht voor een herijking van het pluriformiteitsbeleid voor de commerciële FM-radio omdat er in ruime mate sprake is van een pluriform aanbod, mede door een toename van alternatieve distributiemethoden, zoals internet en DAB+. Daarbij werd de verwachting uitgesproken dat door meer ruimte voor ondernemerschap het programma-aanbod beter afgestemd kan worden op de behoeften van de luisteraar. Een onderscheidend aanbod wordt daarnaast ook gerealiseerd door de Nederlandse publieke omroep.

Doordat de radiovergunningen in 2017 echter niet opnieuw zijn verdeeld zijn maar – mede op uitdrukkelijk verzoek van de Tweede Kamer – zijn verlengd, was het niet mogelijk wijzigingen aan te brengen in de clausuleringen. Bij een verlenging dienen de eerdere opgelegde voorschriften namelijk zoveel mogelijk in stand te blijven.²

Een nieuwe situatie is ontstaan toen de rechtbank Rotterdam bij uitspraak van 20 juli 2022 het verlengbaarheidsbesluit van de Minister van Economische Zaken en Klimaat in het kader van de voorgenomen driejarige (nood)verlenging van de landelijke commerciële radiovergunningen heeft vernietigd en de minister heeft opgedragen de vergunningen binnen een jaar na afloop van de huidige vergunningstermijn opnieuw te verdelen.³ Dit betekent dat de clausuleringen nu wel aangepast kunnen worden.

2. Wie zijn betrokkenen?

- Commerciële radio-omroepen, zowel huidige vergunninghouders als potentiële toetreders tot de markt.
- Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
- Het Commissariaat voor de Media.
- Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
- Het Agentschap Telecom (per 1 januari 2023 de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur).

3. Wat is het probleem?

Op dit moment bestaan er vijf clausuleringen voor landelijke commerciële radiovergunningen, namelijk voor recente bijzondere muziek, voor niet-recente

¹ Kamerstukken II 2014/15, 24095, nr. 384.

² Kamerstukken II 2014/15, 24095, nr. 388 en Rb. Rotterdam 5 juni 2015, ECLI:NL:RBROT:2015:3708.

³ Rb. Rotterdam 20 juli 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:5958.

bijzondere muziek, voor nieuws, actualiteiten en informatie, voor klassieke muziek of jazz en voor Nederlandstalige muziek. De clausuleringen zijn geformuleerd in 2003. Zij dateren daarmee uit de tijd dat FM-etherradio een van de belangrijkste manieren was om muziek te beluisteren. Etherfrequenties zijn economisch gezien schaarse rechten en dus viel destijds overheidsbemoediging met de inhoud van radioprogramma's te rechtvaardigen om zo diverse muziekstromingen en doelgroepen - ook in het commerciële domein - vertegenwoordigd te laten zijn. In de tussentijd hebben zich diverse technologische ontwikkelingen voorgedaan, zoals de opkomst van internetradio en streamingdiensten, de introductie van digitale etherradio DAB+, maar ook een ontwikkeling als podcasting. Hierdoor zijn alle mogelijke muziekstromingen voor een breed publiek en op ieder moment beschikbaar. Daarmee is er minder noodzaak voor de overheid om vanuit het oogpunt van het waarborgen van pluriformiteit eisen te stellen aan de inhoud van radioprogramma's op de landelijke commerciële radio. Daarnaast zijn de beperkingen van de clausuleringen in het verleden soms dermate zwaar gebleken dat een rendabele exploitatie van de commerciële radiokavels werd bemoeilijkt.

De clausuleringen zijn toe aan een herijking.

4. Wat is het doel?

Het doel van de wijziging is om de regelgeving rondom de clausulering van landelijke commerciële radiovergunningen te moderniseren. De clausuleringen die niet langer noodzakelijk zijn, worden opgeheven. Dit betreft de clausuleringen voor recente en niet-recente bijzondere muziek en voor klassieke muziek of jazz. De blijvende clausuleringen worden aangescherpt. Dit betreft de clausuleringen voor nieuws, actualiteiten en informatie en voor Nederlandstalige muziek. Door een vereenvoudiging van de regels ontstaat meer vrijheid voor de radiostations en daardoor meer ruimte voor ondernemerschap en innovatie.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

De clausuleringen zijn geregeld in de Regeling aanwijzing en gebruik frequentieruimte landelijke commerciële radio-omroep 2003. De grondslag van deze regeling is artikel 6.23 van de Mediawet 2008. Het gaat hier om een voorgestelde wijziging van de Regeling; de grondslag blijft dezelfde.

6. Wat is het beste instrument?

Voor het aanpassen van de clausuleringen is wijziging van de Regeling nodig.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Partijen die actief zijn in de radiosector en deel willen nemen aan de veiling, zullen zich op de hoogte moeten stellen van de nieuwe regels en voor zichzelf moeten bepalen wat een goede, nieuwe bedrijfsstrategie is en op welke manier zij succesvol kunnen deelnemen aan de veiling. Als gevolg van de aanpassing vervallen de clausuleringen bij drie FM-vergunningen. Dit betekent dat de betreffende radiostations minder rekening hoeven te houden met het soort muziek dat zij uitzenden. Ook het toezicht op de naleving wordt hierdoor eenvoudiger.